

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Українського інституту
експертизи сортів рослин
від «25» червня 2020 р. № 150-ОД

ПОЛОЖЕННЯ про Методичну комісію Українського інституту експертизи сортів рослин

Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про охорону прав на сорти рослин» та «Про насіння і садивний матеріал» для науково-методичного, інформаційно-нормативного забезпечення усіх типів державної науково-технічної експертизи сортів рослин в частині дотримання вимог методики для проведення комплексу польових та лабораторних досліджень.

1. Загальні положення

1.1 Методична комісія є постійно діючим консультативно-дорадчим органом Українського інституту експертизи сортів рослин (далі - Інститут), створеним з метою розробки і вдосконалення методик польових та лабораторних досліджень усіх типів державної науково-технічної експертизи сортів рослин у сфері інтелектуальної власності на сорти рослин, формування національних сортових ресурсів та сортової сертифікації, а також для сприяння підвищення результативності наукових розробок та впровадження міжнародних стандартів.

1.2 До складу Методичної комісії входять провідні вчені наукових, науково-дослідних установ НААН і НАН України, вищих навчальних закладів та фахівці державної системи охорони прав на сорти рослин, які мають науковий ступінь та / або вчене звання, досвід роботи.

1.3 Головою Методичної комісії є заступник директора з наукової роботи.

2. Основні завдання та права

2.1 Основними завданнями Методичної комісії є:
забезпечення єдиних методологічних принципів здійснення державної науково-технічної експертизи сортів рослин;
моніторинг національного та міжнародного законодавства у сфері охорони прав нових сортів, насінництва та сортової сертифікації з метою удосконалення

технічних документів у сфері охорони прав на сорти рослин;

адаптація міжнародних розробок та удосконалення методичного забезпечення проведення науково-технічної експертизи сортів рослин, в тому числі експертизи заявки на сорт рослин (формальна і кваліфікаційна);

розроблення нових проєктів методик з експертизи визначення відмінності, однорідності та стабільності сортів рослин (далі - ВОС) відповідно до технічних документів UPOV;

підготовка та перегляд методик з визначення придатності сортів до поширення в Україні (далі - ПСП);

забезпечення наочно-методичного супроводу науково-практичних семінарів, круглих столів та засідань;

підготовка рекомендаційних методик з проведення ділянкового і лабораторного сортового контролю.

Методична комісія несе відповідальність за гармонізацію назв ботанічних таксонів (українською та латинською мовами) відповідно до Довідника ботанічних таксонів, Методик з експертизи на ВОС та ПСП, Технічних анкет, форм Показників придатності сортів до поширення.

2.2 Методична комісія відповідно до покладених на неї завдань має право:

розглядати та схвалювати будь-які рішення з методичних питань у межах своєї компетенції;

здійснювати контроль за дотриманням пунктами досліджень методичних та агротехнічних вимог щодо проведення кваліфікаційної експертизи на ВОС і ПСП, післяреєстраційного вивчення сортів рослин (ПСВ), дослідження колекцій сортів рослин (ДКС), ділянкового та лабораторного сортового контролю, перевірки збереженості сортів рослин (КЗС);

забезпечувати методичний супровід виконання програм польових досліджень відповідно до спеціалізації та робочих програм науково-технічної діяльності з обґрунтування доцільності їхнього проведення в межах своєї компетенції;

отримувати від спеціалістів структурних підрозділів Інституту та авторів методик матеріали (методичні розробки, вказівки, наочні експонати та рецензії) та відповідну інформацію, необхідну для виконання своїх функцій на електронних та паперових носіях;

подавати керівництву Інституту пропозиції щодо розроблення і вдосконалення методик польових та лабораторних досліджень, здійснення наукової координації всіх типів експертизи з метою забезпечення достовірності результатів;

ініціювати проведення конференцій, науково-практичних семінарів, польових тренінгів, круглих столів, професійних дискусій, виїзних нарад, курсів підвищення кваліфікації фахівців державної системи охорони прав на сорти рослин та піднімати питання, вирішення яких входить до її повноважень.

3. Діяльність Методичної комісії

3.1 Роботою Методичної комісії керує її голова (в разі його відсутності - заступник, який обирається членами Методичної комісії). Ведення поточної документації роботи Методичної комісії здійснюється секретарем, який є членом Методичної комісії та обирається членами Методичної комісії (без права голосу).

3.2 Основною формою роботи Методичної комісії є засідання, які проводяться за виробничої необхідності.

3.3 Члени Методичної комісії беруть участь у її засіданнях особисто, в тому числі і в режимі он-лайн, та не мають права делегувати свої повноваження члена Методичної комісії іншим особам.

3.4 Засідання Методичної комісії є правомірним, якщо на ньому присутні більше половини її членів.

3.5 Методична комісія працює за планом, затвердженим наказом Інституту.

Для формування плану роботи Методичної комісії пріоритетними напрямками є:

розроблення національних методик з проведення експертизи на ВОС, вдосконалення та адаптація методик UPOV відповідно до міжнародних вимог;

внесення змін та доповнень до методик з проведення експертизи з визначення придатності сортів для поширення в Україні;

підготовка методик з проведення післяреєстраційного вивчення сортів рослин;

розроблення, адаптація методик щодо нових методів ідентифікації сортів рослин;

підготовка методик з ділянкового та лабораторного сортового контролю, наочного доповнення до Методик польового інспектування насінницьких посівів для ботанічних таксонів рослин відповідно до Схем сортової сертифікації ОЕСД, до яких приєдналася Україна; наочного доповнення до методик з проведення експертизи на ВОС (атласи, класифікатори тощо);

розроблення національних стандартів, технічних умов у сфері охорони прав на сорти рослин, формування національних сортових ресурсів, лабораторних технологічних і біохімічних досліджень;

підготовка методик для інших типів експертизи на замовлення суб'єктів господарювання різних форм власності. До плану Методичної комісії з ініціативи співробітників Інституту, фахівців пунктів досліджень, а також інших зацікавлених юридичних і фізичних осіб можуть включатись методичні розробки інших напрямів після попереднього обговорення на засіданні Методичної комісії (фітопатологічні дослідження, сучасні напрями селекційних досягнень та різні методи ідентифікації сортів рослин).

3.6 Розроблений проєкт методики має супроводжуватись внутрішньою (установа, яка подала проєкт) та зовнішньою рецензією від фахівців за спеціалізацією провідних наукових установ НААН, НАН України та / або навчальних закладів.

3.7 Право присутності на засіданні Методичної комісії надається: авторів проєкту, представникам наукової установи, в якій розроблено методику, вченим профільних наукових установ, членам Вченої ради Інституту та науковим співробітникам Інституту.

4. Розроблення, підготовка, розгляд та схвалення проєктів методик

4.1 Голова Методичної комісії координує роботу з підготовки проєктів методик, стандартів, технічних регламентів, науково-дослідних розробок тощо.

4.2 Структурний підрозділ Інституту, який забезпечує методичний супровід науково-технічної експертизи сортів рослин, спільно з автором готує проєкт методики і передає його на рецензію. У випадку повернення проєкту методики на доопрацювання автор усуває недоліки і пропонує Методичній комісії для повторного розгляду.

4.3 Зауваження і пропозиції рецензентів розглядаються спільно структурним підрозділом Інституту, який забезпечує методичний супровід науково-технічної експертизи сортів рослин, і авторами проєкту методики, за результатами розгляду зауваження приймаються або відхиляються.

4.4 Підготовлений проєкт методики розмножується секретарем Методичної комісії та передається на електронному та, за потреби, на паперовому носіях кожному членові Методичної комісії разом із запрошенням за тиждень до засідання.

4.5 Проєкт методики на засіданні Методичної комісії доповідає її автор або представник наукової установи, де розроблено проєкт, за відсутності таких, методику може доповідати співробітник структурного підрозділу Інституту, який забезпечує методичний супровід науково-технічної експертизи сортів рослин.

4.6 Обговорення проєкту методики проходить у формі презентації шляхом професійної дискусії та висловлювань зауважень, пропозицій.

4.7 Голосування відкрите. Рішення Методичної комісії схвалюється простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів, голос голови комісії може бути вирішальним. Рішення про схвалення методик оформлюється протоколом, який підписують головуючий і секретар.

4.8 Після схвалення або відхилення методики секретар робить витяг з протоколу засідання Методичної комісії, який надсилає авторові (авторам) методики за підписом головуючого та секретаря Методичної комісії.

4.9 Повторний розгляд проєкту методики після усунення зауважень проходить за процедурою першого подання.

4.10 Методики, схвалені Методичною комісією, передаються головою Методичної комісії на розгляд до Вченої ради Інституту. Після їхнього схвалення методики для всіх типів науково-технічної експертизи сортів рослин затверджуються наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

4.11 Затвержені методики публікуються в офіційному виданні та розміщуються на веб-сайтах Українського інституту експертизи сортів рослин та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. У випадку перегляду Методик зміни вносяться за встановленою процедурою.

4.12 Таблиця морфологічних ознак з відповідними кодами їхнього прояву (опис сорту рослин), яка є складовою Методики, після затвердження вводиться співробітником, який закріплений наказом Інституту за відповідні ботанічні таксони з експертизи на ВОС, що забезпечує методичний супровід науково-технічної експертизи сортів рослин, у Довідник морфологічних ознак Базис даних Інституту.

4.13 Робота в складі Методичної комісії відноситься до основної науково-дослідної діяльності Інституту. Членам Методичної комісії від наукових та науково-дослідних установ НААН, НАН України та науково-навчальних закладів, за необхідності, надаються довідки щодо членства для підтвердження їхньої наукової діяльності та рейтингової оцінки.